

L'amor arriba
quan estàs preparat

MENTRE T'ESPERAVA

KATE EBERLEN

La història d'amor
més increïble de l'any
Best-seller a 25 països

Columna

KATE EBERLEN

MENTRE
T'ESPERAVA

Traducció de Josep Alemany

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
TÍTOL ORIGINAL: *MISS YOU*
PRIMERA EDICIÓ: FEBRER DEL 2017
© KATE EBERLEN, 2016
© DE LA TRADUCCIÓ: JOSEP ALEMANY, 2017
© COLUMNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U., 2017
DIAGONAL, 662-664 – 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-2220-8
DIPÒSIT LEGAL: B-1.241-2017
FOTOCOMPOSICIÓ: VÍCTOR IGUAL, S.L.
CARRER ARAGÓ, 390 – 08013 BARCELONA
IMPRES A: CPI (BARCELONA)

www.columnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats. Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

Agost del 1997

TESS

A la cuina de casa hi havia un plat, comprat per la mama durant les vacances a Tenerife, amb una frase pintada a mà: «Avui és el primer dia de la resta de la teva vida».

A aquell plat, no hi havia dedicat mai una atenció especial; en tot cas, no més que al trofeu guanyat pel papa en un concurs de cant i a la postal dels gratacels de Nova York coberts de neu enviada un Nadal pel meu germà Kevin. Però, aquest últim dia de vacances, no me'l podia treure del cap.

Quan em vaig despertar, l'interior de la tenda era de color taronja, com un fanal carbassa. Vaig obrir la cremallera de la porta a poc a poc, per no despertar la Doll, i, en treure el cap, vaig quedar enlluernada per la llum del sol. L'aire encara era una mica fred i sentia el repic llunyà de les campanes. A l'agenda vaig escriure la paraula *planyívol* amb un asterisc al costat. La volia buscar en un diccionari quan arribés a casa.

La vista de Florència que teníem des del càmping era tal com calia esperar: cúpules de terracota i torres de marbre blanc que brillaven sobre un cel blau. Em va en-

vair una estranya sensació de tristesa, com si ja la trobés a faltar.

Hi havia moltes coses que no trobaria a faltar, com ara dormir a terra —al cap d'unes quantes hores les pedres es clavaven a l'esquena—, vestir-me en un espai que no tenia ni un metre d'altura i, mentre anava a peu a les dutxes, recordar que m'havia deixat el rotllo de paper higiènic a la tenda. És curiós veure que, quan s'acosta la fi de les vacances, una meitat de nosaltres no vol mai que s'acabin i l'altra meitat es deleix per les comoditats d'estar a casa.

Feia un mes que viatjàvem amb l'Interrail, primer per França, després per Itàlia. Dormíem a les estacions, bevíem cervesa amb nois holandesos als càmpings, ens recuperàvem de les cremades de sol en trens lents i llardosos. A la Doll li agradaven les platges i els Bellini, i a mi, més aviat els mapes i els monuments, però ens aveníem, com sempre d'ençà que ens vam conèixer el primer dia al col·legi Saint Cuthbert, amb quatre anys, i la Maria Dolores O'Neill —nom que vaig escurçar a Doll— em va preguntar: «Vols ser la meva millor amiga?».

Érem diferents, però ens complementàvem. Quan li ho deia, la Doll sempre responia «Tens una pell molt bonica», o bé «M'agraden les sabates que portes». I si li explicava que jo no esperava un compliment d'aquesta mena, ella reia i em deia que ja ho sabia. Però jo no n'estava mai segura. Creem un llenguatge especial amb els amics íntims, oi que sí?

Els meus records dels altres llocs que vam visitar durant les vacances són com postals: l'amfiteatre de Verona il·luminat amb projectors sota un cel molt fosc, la badia blava de Nàpols, el sostre de la Capella Sixtina, amb uns colors vibrants que no m'esperava. Però l'últim dia que vam passar a Florència, el dia abans que la

meva vida canviés, el puc reconstruir hora a hora, gairebé pas a pas.

Als matins, la Doll sempre trigava més que jo a estar preparada perquè no sortia mai al carrer fins que no s'havia maquillat del tot. A mi m'agradava gaudir d'un moment de solitud, especialment aquell matí. Era el dia dels resultats de l'examen final del batxillerat i havia de fer el cor fort a l'hora de saber si les notes eren prou bones per poder entrar a la universitat.

El vespre anterior, tornant cap al càmping, vaig veure la façana il·luminada amb projectors d'una església situada més amunt del camí, bonica i incongruent com trobar-te una capseta de joies enmig d'una selva. Ara, a la llum del dia, la basílica era molt més gran del que m'havia esperat. Mentre pujava pels llargs rams d'escala barrocs, pensava que aquell seria l'escenari ideal per a un casament, no pas el meu, és clar, perquè no havia festejat mai ni m'imaginava a mi mateixa guarnida amb un vestit blanc.

A dalt de tot hi havia una terrassa. Des d'allà, la vista era tan impressionant que vaig sentir l'impuls irracional de plorar mentre prometia solemnement —tothom ho fa quan té divuit anys— que un altre dia hi tornaria.

No vaig veure ningú pels voltants. La feixuga porta de fusta de l'església es va obrir quan la vaig empènyer. L'interior era tan fosc que els ulls, encara enlluernats per la claror de fora, van trigar una mica a adaptar-s'hi. L'aire era uns quants graus més fred que a fora i feia olor de pols barrejada amb encens, l'olor típica de les esglésies. Tota sola a la casa de Déu, em sabia greu el soroll irreverent que feien les meves sandàlies quan pujava els esglaons que duïen a l'altar elevat. Mentre contemplava la cara, enorme i impassible, de Jesús i resava perquè les meves notes fossin prou bones, de cop i volta l'absis es va omplir màgicament de llum.

Em vaig girar. Quina sorpresa! Vaig veure un noi es-primatxat, si fa no fa de la meua edat, dret al costat d'una capsa col·locada a la paret on es llançaven les monedes per encendre els llums. Tenia els cabells, castanys i xops, pentinats enrere, i anava vestit d'una manera més inescient que jo: pantalons curts d'atletisme, samarreta i vambes. Hi va haver un moment en què podíem haver somrigut o fins i tot dir-nos alguna cosa, però no el vam aprofitar, perquè tots dos vam dedicar l'atenció tímidament a la grandiosa volta de mosaic daurat, i llavors el llum es va apagar amb un fort espetec, d'una manera tan inesperada com s'havia engegat.

Enmig de la foscor consegüent, vaig donar un cop d'ull al meu rellotge, per indicar que, si no fes tard, m'agradaria contemplar durant més estona la imatge icònica, potser fins i tot contribuir amb un minut d'electricitat. En arribar a la porta, vaig sentir de nou l'espetec i, mirant la cara solemne i il·luminada del Crist, em va fer l'efecte que jo el desil·lusionava.

Quan vaig arribar al càmping, la Doll estava pentinada i pintada del tot.

—Com era? —em va preguntar.

—Bizantina, em sembla.

—I és bonica?

—Preciosa.

Després de caputxinos i brioixos de crema —a Itàlia fins i tot als bars dels càmpings són deliciosos—, vam fer les maletes i vam decidir anar directament a l'oficina central de correus de Florència, on jo podria fer una trucada internacional i saber el resultat de l'examen, així no hi hauríem de pensar més. Encara que m'anunciessin males

notícies, les volia escoltar. El que no podia suportar era la incertesa de no saber quin futur m'esperava. Mentre caminàvem cap al *centro storico*, jo xerrava de tot excepte de la qüestió que em preocupava més.

Quan vaig marcar el número de casa, estava tan espantada que em semblava que havia perdut la capacitat d'enraonar.

La mama va contestar al cap d'un truc.

—La Hope et llegirà les notes —em va anunciar.

—Mama! —vaig cridar.

Però era massa tard. La Hope, la meva germana petita, s'havia apoderat del telèfon.

—Et llegeixo les notes —va dir.

—Endavant.

—Excel·lent, notable, bé... —va dir a poc a poc, com si recités totes les notes possibles.

—Oi que és fantàstic? —va comentar la mama.

—El què?

—Tens excel·lent en anglès, notable en història de l'art i bé en religió i filosofia.

—De debò?

M'havien ofert plaça a la Universitat de Londres amb la condició que tingués dos notables i un bé. Les notes eren millors del que necessitava.

Vaig treure el cap de la cabina de plexiglàs i, mirant la Doll, vaig alçar el dit gros de la mà.

A l'altre cap de la línia, la mama aplaudia, i després s'hi va afegir la Hope. Me les imaginava totes dues dretes a la cuina, al costat del prestatge de galindaines amb el plat que deia «Avui és el primer dia de la resta de la teva vida».

Per celebrar-ho, la Doll va proposar que ens gastéssim tots els diners que ens quedaven bevent una ampolla de

spumante en una taula a la vorera de la Piazza della Signoria. Ella tenia més diners que jo perquè treballava a temps parcial en una perruqueria mentre estudiava. Es delia per una taula en una terrassa des de Venècia, on sense voler ens vam gastar el pressupost d'un dia en un caputxino a la plaça de Sant Marc. A la Doll, als divuit anys, encara li agradava el glamur. Però eren les deu del matí i vaig suposar que, encara que allarguéssim la celebració, ens quedarien moltes hores buides abans de pujar al tren nocturn amb direcció a Calais i, probablement, també tindriem mal de cap. Sóc una persona pràctica.

—Decideix tu —va dir la Doll, desil·lusionada—. Al capdavant, celebrem les teves notes.

Hi havia moltes coses que volia veure: els Uffizi, el Bargello, el Duomo, el Baptisteri, Santa Maria Novella...

—Vols dir esglésies, oi?

La Doll no es deixava enganyar pels noms italians.

Totes dues havíem rebut una educació catòlica. Però ara la Doll veia l'església com una cosa que li impedia llevar-se tard el diumenge i jo em pensava que fardava molt definir-me com a agnòstica, encara que ben sovint em poso a resar per una cosa o altra. Per a mi, les esglésies italianes són llocs, més que de Déu, de cultura. Ja sé que sóc pretensiosa, però m'ho puc permetre perquè estic a punt d'entrar a la universitat.

Després de deixar les motxilles a la consigna de l'estació, vam fer una visita ràpida al Duomo, sense descuidar-nos de fer-nos fotos davant les portes daurades del Baptisteri. Tot seguit ens vam encaminar cap a Santa Croce, passant per barris pobres i aturant-nos en una minúscula gelateria artesana que obria d'hora. Menjar gelats al matí satisfèia el desig de decadència de la Doll. Cadascuna va triar tres gustos d'uns tubs cilíndrics col-

locats darrere el taulell de vidre com un estoig de colors gegant.

Per a mi, mandarina refrescant, llimona i aranja rosa.

—He menjat massa per esmorzar —va dir la Doll, assaborint un gelat de marsala, cirera i xocolata fondant.

El va definir com a orgàstic, i la va mantenir de bon humor durant l'hora en què vam visitar els murals de Giotto.

El més divertit de mirar art amb la Doll és que sempre diu coses com ara: «No era gaire bo dibuixant peus, oi?». Però, quan sortíem de l'església, em vaig adonar que ja s'havia empassat una bona dosi de cultura. Com que a Florència la xafogor del migdia era asfixiant, vaig proposar que anéssim amb autobús a Fiesole, situada al capdamunt d'un turó, segons deia la guia. Era un descans seure al costat de la finestra de l'autobús, així l'aire ens tocava a la cara.

La plaça principal de Fiesole era un lloc molt tranquil després dels carrers atapeïts de Florència.

—Celebrem les meves bones notes amb un *menu turistic* —vaig dir, decidint gastar-me els últims cèntims que havia estalviat per a una emergència.

Vam seure a la terrassa del restaurant. A la llunyania, Florència era una ciutat en miniatura, com el teló de fons d'un quadre de Leonardo.

—Has planificat cap activitat educativa per a aquesta tarda? —em va preguntar la Doll, eixugant-se les comissures de la boca després d'endrapar un bol d'espaguetis *al pomodoro*.

—Hi ha un teatre romà —vaig admetre—. Però hi puc anar sola, de debò...

—Aquests romans dels pebrots es van ficar a tot arreu, oi? —va dir la Doll.

M'hi va acompanyar molt contenta, però. Érem els únics visitants del lloc. La Doll va prendre el sol estirada

en una fila de seients de pedra mentre jo explorava el teatre. Quan vaig arribar a l'escenari, es va redreçar i em va aplaudir. Jo vaig fer una reverència.

—Digues alguna cosa! —em va animar la Doll.

—Demà, demà i demà! —vaig cridar.

—Més! —va fer la Doll, traient la càmera.

—No recordo res més!

Vaig saltar de l'escenari i em vaig posar a pujar les grades gairebé verticals.

—Vols que et faci una foto?

—Fes-ne una amb nosaltres dues.

La Doll va calcular que, amb la càmera tres grades més amunt, hi sortiríem totes dues sobre el teló de fons dels turons toscans.

—Com es diu *cheese* en italià? —va preguntar, activant el temporitzador i venint corrents al meu costat abans que se sentís el clic del disparador.

A l'àlbum de fotos sembla que enviem petons a la càmera. El material autoadhesiu s'ha esgrogueït i la tapa de plàstic amenaça de trencar-se, però els colors —pedres blanques, cel blau, xiprers verd fosc— són tan vius com els recordo.

Amb els grills invisibles xerrant dalt dels arbres que hi havia al nostre voltant, esperàvem l'autobús per tornar a Florència sense dir-nos res, cosa bastant insòlita entre nosaltres dues.

La Doll per fi va revelar el pensament que la turmentava.

—Creus que continuarem sent amigues?

—Què vols dir?

Vaig fer veure que no entenia la pregunta.

—Quan siguis a la universitat amb gent que sap molt de llibres, d'història, d'art...

—No diguis bestieses! —vaig exclamar en un to segur.

Però ja m'havia entrat al cervell el pensament traïdor que l'any que ve, durant les vacances, probablement viatjaria amb gent que voldria veure la petita col·lecció de vasos grecs pintats del museu local o que compararia les obres de Miquel Àngel i Donatello, i també les altres tortugues ninges, com les anomenava la Doll.

«Avui és el primer dia de la resta de la teva vida».

Sempre que pensava en el futur, sentia un formigueig d'engrescament i por al ventre.

A Florència vam fer una petita volta per menjar un altre gelat. La Doll no es va poder estar de demanar-lo de xocolata, però aquesta vegada amb meló. Jo el vaig triar de pera (tenia el gust de l'essència de cent peres Williams perfectament madures) amb gerds, tan intens i dolç com els records infantils d'un estiu.

Com que al Ponte Vecchio no hi havia tanta gent com al matí, vam poder mirar tranquil·lament els aparadors de les joieries. Quan la Doll va veure un braçalet amb penjolls més barat que les altres mercaderies, vam entrar a la botiga.

El propietari ens va ensenyar l'elegant cadena amb reproduccions en miniatura del Duomo, del Ponte Vecchio, d'una ampolla de chianti i del *David* de Miquel Àngel.

—És per als nens —va explicar l'home.

—Per què no el compro per a la Hope? —va dir la Doll, que buscava un motiu per gastar els diners que li quedaven.

Mentre observàvem com el joier embolcallava el braçalet amb un teixit de seda i el ficava en una capsa de cartó adornada amb flors de lis, ens vam imaginar que la

meva germana el guardaria en un lloc especial i que de tant en tant el desembolicaríem i el contemplaríem amb reverència, com si fos una relíquia.

A fora, la llum havia abandonat els edificis antics i el soroll de la ciutat havia disminuït. Les ràfegues de jazz d'un músic del carrer es barrejaven amb l'aire refrescant. Al mig del pont, vam esperar que hi hagués un forat entre la gent per fer-nos fotos amb el crepuscular cel daurat com a teló de fons. No deixo de sorprendre'm cada vegada que penso en la nostra presència a la lleixa de moltes llars de foc, en un segon pla de les fotos d'altres persones, des de Tòquio fins a Tennessee.

—Em queden dues fotos per tirar al carret —va anunciar la Doll.

Examinant la multitud, em vaig fixar en una cara que m'era familiar, però que no vaig reconèixer fins que no va arrufar les celles, desconcertada, quan li vaig somriure. Era el noi que havia vist aquell matí a San Miniato al Monte. Els seus cabells tenien un to vermellós amb els últims rajos de sol. Duia un polo caqui i pantalons xine-sos, i estava, una mica incòmode, al costat d'una parella de mitjana edat que devien ser els seus pares.

Li vaig allargar la càmera.

—Que podries fer-nos una foto?

Ell em va mirar perplex. Potser no era anglès? Llavors la seva cara pàl·lida i pigada es va tornar vermella de vergonya.

—És clar que sí! —va fer amb una veu que la mama definiria com a «educada».

—Digueu *cheese!*

—*Formaggio!* —vam exclamar la Doll i jo allora.

A la foto, vam sortir amb els ulls tancats i rient del nostre acudit.

Teníem un compartiment de sis lliteres per a nosaltres dues. Ajagudes al fons de tot, ens passàvem una ampolla de vi negre i recordàvem les coses més interessants de les vacances mentre el tren avançava de nit. Per a mi, eren les vistes i els paisatges.

—Te'n recordes, de les flors a l'escalinata de la Piazza di Spagna, a Roma?

—Quines flors?

—Sembla que no hàgim viatjat juntes.

Per a la Doll, eren els homes.

—Te'n recordes, de la cara del cambrer a Piazza Navona quan li vaig dir que volia menjar peix?

Ara sabíem que en italià la frase tenia un altre sentit.

—El millor àpat? —va preguntar la Doll.

—*Prosciutto* i préssecs del mercat al carrer de Bolonya. I tu?

—La pizza de cebes i anxoves de Niça era deliciosa...

—*Pissaladière* —vaig dir.

—Vigila el vocabulari!

—El millor dia?

—Capri —va fer la Doll—. I tu?

—Avui.

—El millor...?

La Doll es va adormir, però jo no. Cada vegada que tancava els ulls, em veia a mi mateixa a l'habitació que havia reservat a la residència universitària. Fins avui havia prohibit a la meva imaginació instal·lar-s'hi. Ara, però, col·locava emocionada les meves possessions als prestatges, la funda de l'edredó sobre els llençols i clavava amb xinxetes la reproducció de *La primavera* de Botticelli, enrotllada de cap a cap al portaequipatges damunt meu. A quin pis estaria? Des de la finestra veuria les teulades i la torre Telecom, com a l'habitació que ens van ensenyar el dia de

portes obertes? O estaria a la banda de l'edifici que donava al carrer, amb el sostre dels autobusos vermells de dos pisos passant per davant de la finestra i els udols de les sirenes de la policia fent-me creure que es tractava d'una pel·lícula?

L'aire del compartiment s'anava refredant a mesura que el tren s'enlairava pels Alps. Vaig tapar la Doll amb la seva jaqueta de llana. Va murmurar «gràcies», però no es va despertar. I me'n vaig alegrar perquè era una sensació especial disposar de temps exclusiu per a mi mateixa; jo i els meus plans viatjàvem d'una fase de la meua vida a la següent.

Em devia adormir a altes hores de la nit. Em va despertar el soroll del carret de l'esmorzar. La Doll contemplava amb tristesa les viscoses gotes de pluja que s'empaïtaven per la finestra mentre el tren travessava a gran velocitat els camps plans del nord de França.

—No vaig pensar en el temps —va dir, donant-me una tassa de plàstic plena de cafè amarg i un croissant embolicat amb cel·lofana.

No m'esperava una rebuda amb banderetes ni que els veïns fessin cua al carrer per donar-me la benvinguda, però mentre caminava per Conifer Road després de deixar la Doll a casa seva, a Laburnum Drive, vaig tenir una gran decepció en veure que tot continuava ben bé igual. El nostre habitatge de protecció oficial es va construir a la fi dels anys seixanta. En aquella època devia ser la màxima expressió de la modernitat amb les cases rectangulars, la meitat de totxos poc cuits, l'altra meitat emblanques, i amb gespa comunitària en comptes de jardins al davant. Tots els carrers tenien nom d'arbres, però, a part d'uns quants cirerers que amb prou feines florien, ningú no s'havia pres la molèstia de plantar-ne. Algunes de les

cases en venda havien afegit un porxo de vidre al davant o un hivernacle de PVC sense plàstic a la planta baixa, però totes les cases encara semblaven les capsas de la cançó. Amb la perspectiva d'un mes fora, era evident que jo havia evolucionat més que el lloc.

La mama només tenia una vaga idea de quan arribaria jo, però em va estranyar una mica veure que ni ella ni la Hope no m'esperaven a la finestra ni assegudes a la gespa de davant de casa. Aquell vespre feia bon temps. Potser la mama havia omplert la piscina inflable del jardí del darrere? Potser feien tan xipolleig que no podien sentir el timbre?

Al final, una silueta menuda i familiar va aparèixer a l'altra banda del vidre glaçat.

—Qui hi ha? —va cridar la Hope.

—Sóc jo!

—Sóc jo! —va repetir.

No quedava mai clar si la Hope feia broma o si era pedant.

—Sóc la Tree! —vaig dir—. Vinga, Hope, obre la porta!

—Sóc la Tree!

La mama em responia des d'algun lloc de la casa, però no sentia prou bé el que em deia.

La Hope es va agenollar per enraonar a través de la bústia, a la part de baix de la porta del carrer.

—M'enfilaré a la cadira de la cuina.

—Agafa la del rebedor —li vaig proposar a través de la bústia.

—La mama diu que la de la cuina!

—D'acord, d'acord...

Per què no baixava la mama? De sobte em sentia cansada i de mal humor.

Per fi la Hope va obrir la porta.

—On és la mama? —vaig preguntar.

L'interior de la casa era una mica fred i de la cuina no venia cap olor de sopar.

—S'està llevant —va fer la Hope.

—Que no es troba bé?

—Està cansada.

—El papa encara no ha arribat?

—És al pub, suposo —va dir la Hope.

Vaig descarregar la motxilla. Llavors la mama va aparèixer al capdamunt de l'escala, però, en comptes de córrer contenta cap a mi, va baixar a poc a poc, repenjan-se a la barana. Ho vaig atribuir a les sabatilles que duia sota el gastat xandall rosa que es posava per anar a classe d'aeròbic. Semblava distant, gairebé enfadada. No em va mirar als ulls mentre omplia una tetera a l'aigüera.

Vaig consultar el meu rellotge. Eren les vuit tocadés. M'havia oblidat que a Anglaterra es fa fosc més tard. Començava a pensar que, en baixar del transbordador, hauria d'haver telefonat a casa, però això no era una ofensa prou greu perquè la mama no em digués res.

Em vaig fixar que la mama no s'havia pentinat. Quan vaig arribar, ella jeia al llit. Estava cansada, m'havia dit la Hope. Durant quatre setmanes havia fet tota sola les feines de casa.

—Ja me n'encarrego jo —em vaig oferir, agafant-li la tetera.

El primer senyal d'alarma va ser quan vaig veure la pila de tasses brutes a l'aigüera. La mama devia estar cansadíssima. Sempre tenia la cuina neta com una patena.

—On és el papa? —vaig preguntar.

—Al pub, suposo.

—Per què no te'n tornes a dalt i et porto una tassa?

Amb gran sorpresa meva, perquè res no era mai massa feixuc per a ella, va dir:

—D'acord. —I tot seguit va afegir, com si fins llavors no hagués recordat que jo havia estat fora—: Com han anat les vacances?

—Molt bé! Han estat fantàstiques!

Em feia mal la cara de tant somriure-li i no rebre res a canvi.

—I el viatge?

—Fabulós!

La mare ja estava pujant l'escala.

Quan vaig pujar el te, la porta del dormitori dels pares era oberta i, abans d'entrar-hi, vaig veure el reflex de la mama al mirall del tocador. Oi que a vegades la gent fa una altra cara quan no són conscients que els mirem? La mama estava estirada al llit amb els ulls tancats, com si alguna essència vital l'hagués abandonada i l'hagués deixada sense substància, com un eco d'ella mateixa. La vaig observar durant dos segons; després, en veure'm de sobte allà dreta, es va bellugar.

Els seus ulls, brillant d'angúnia, es van clavar en els meus, telegrafiant-me «No em facis preguntes davant la Hope». I, en veure que jo estava sola, els va tornar a tancar, tranquil·litzada.

—Seu al llit —vaig dir.

Es va repenjar en mi mentre jo estovava els coixins darrere la seva esquena. El seu cos era lleuger i fràgil. Mitja hora abans, caminant pel carrer, no havia suportat l'aspecte familiar i ensopit del barri. Però ara que les coses canviaven com si hi hagués un terratrèmol, desitjava que tot tornés a la normalitat.

—Estic malalta, Tess —em va dir, com a resposta a una pregunta que jo no gosava fer.

Esperava que afegís «No és greu, perquè...». Però no deia res.

—Quina malaltia tens? —vaig preguntar, tremolant de pànic.

Quan estava embarassada de la Hope, a la mare li van diagnosticar càncer de mama. Li van fer la químio després de néixer la Hope, però es va recuperar. De tant en tant s'havia de fer revisions; en l'última, un mes enrere, no li van trobar res.

—Tinc càncer d'ovaris i s'ha escampat al fetge —va dir—. Hauria d'haver visitar el metge abans, però em pensava que era una indigestió.

A baix, la Hope cantava una cançó coneguda, però jo no aconseguia saber quina era.

El meu cervell s'esforçava per recordar com estava la mama abans de les meves vacances. Una mica cansada, potser, i preocupada. Jo ho havia atribuït als exàmens. Ella estava atenta a tots els detalls: era a la cuina a l'hora d'esmorzar, feia callar la Hope mentre jo estudiava, i, quan tornava al vespre, m'esperava amb una tassa de te i disposada a escoltar-me si jo volia xerrar; si no, s'entretenia rentant els plats o tallant verdura, era una presència silenciosa que sempre m'animava.

Com podia ser tan egoïsta que no me'n vaig adonar? Com podia ser tan inconscient que me'n vaig anar de vacances?

—Tu no hi podies fer res —va dir la mama, llegint-me els pensaments.

—Però, segons l'última ecografia, estaves bé!

—Al pit, sí.

—I no et miren les altres parts del cos?

La mama es va posar un dit als llavis.

La Hope pujava l'escala. La cançó infantil era «Oca, oca, oc», amb la diferència que la meva germana deia «Oca, oca, sóc».

—«A baix, a dalt, a l'habitació de la meva senyora...».

Quan va entrar, ens vam forçar a somriure.

—Tinc gana —va anunciar.

—D'acord! —Em vaig aixecar del llit d'un salt—. Ara et faig un te.

La nevera buida va ser una prova més de la gravetat de la situació. Encara que a la nostra família no hi havia gaires diners, el menjar no hi faltava mai. De cop i volta, em vaig enfadar amb el pare. A casa, la divisió del treball era molt tradicional: el pare guanyava el pa, la mare portava la casa. Ara bé, en aquestes circumstàncies, ell bé que es podia moure una mica, oi que sí? Me l'imaginava al bar, fent una exhibició d'autocompassió, mentre els seus col·legues li regalaven cerveses. El papa sempre es queixava de la manera com la vida l'havia tractat.

Vaig trobar una llauna d'espaguetis Heinz a l'armari i vaig posar una llesca de pa a la torradora.

La Hope em mirava amb insistència, però el meu cervell estava tan enfeinat assimilant les últimes notícies que no es podia empescar res per dir-li.

Els espaguetis començaven a bullir al foc.

Els vaig abocar a la torrada. Llavors em va venir al cap el bol de pasta al dente que havíem menjat a Fiesole el dia abans, amb una salsa que en una sola cullerada tenia el gust de mil tomàquets i amb Florència a distància, com el teló de fons d'un quadre de Leonardo. Ara tot això quedava tan lluny que semblava una altra vida.

El diccionari em va confirmar que «planyívol» significa que inspira tristesa i compassió. Ve del llatí *plangere*: donar-se cops al pit en senyal de dol.